

Sygn. akt: I C 601/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2021 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Joanna Jank
Protokolant:	sekretarz sądowy Katarzyna Chachulska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 marca 2021 r. w G.

sprawy z powództwa **J. G.**

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w Ł.

o zapłatę

I zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13680 zł (trzyście tysięcy sześćset osiemdziesiąt złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot:

- a) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 października 2017 r. do dnia zapłaty
- b) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 listopada 2017 r. do dnia zapłaty
- c) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 grudnia 2017 r. do dnia zapłaty
- d) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 stycznia 2018 r. do dnia zapłaty
- e) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 lutego 2018 r. do dnia zapłaty
- f) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 marca 2018 r. do dnia zapłaty
- g) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty
- h) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 maja 2018 r. do dnia zapłaty
- i) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty
- j) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 lipca 2018 r. do dnia zapłaty
- k) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty
- l) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 września 2018 r. do dnia zapłaty
- m) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 października 2018 r. do dnia zapłaty

- n) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 listopada 2018 r. do dnia zapłaty
- o) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty
- p) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) 5 stycznia 2019 r. do dnia zapłaty
- q) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 lutego 2019 r. do dnia zapłaty
- r) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 marca 2019 r. do dnia zapłaty
- s) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty
- t) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 maja 2019 r. do dnia zapłaty
- u) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty
- v) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 lipca 2019 r. do dnia zapłaty
- w) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty
- x) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 września 2019 r. do dnia zapłaty
- y) 80 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 października 2019 r. do dnia zapłaty
- z) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 listopada 2019r. do dnia zapłaty
- aa) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 grudnia 2019 r. do dnia zapłaty
- bb) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty
- cc) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 lutego 2020 r. do dnia zapłaty
- dd) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 marca 2020 r. do dnia zapłaty
- ee) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 kwietnia 2020r. do dnia zapłaty
- ff) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 maja 2020 r. do dnia zapłaty
- gg) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 czerwca 2020 r. do dnia zapłaty
- hh) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 lipca 2020 r. do dnia zapłaty
- ii) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty
- jj) 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych) od 5 września 2020 r. do dnia zapłaty

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki miesięczną rentę w kwocie 380 zł (trzysta osiemdziesiąt złotych), płatną do 4 dnia każdego miesiąca, począwszy od października 2020 r.

III. Oddala powództwo w pozostałym zakresie

IV. odstępuje od obciążania powódki kosztami postępowania

V. zasądza ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gdyni na rzecz radcy prawnego M. K. kwotę 6642 zł (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa złote) z tytułu zwrotu kosztów postępowania

Sygnatura akt: I C 601/20

UZASADNIENIE

Powódka J. G. wniosła pozew przeciwko (...) S.A. z siedzibą w Ł. domagając się zasądzenia od pozwanego łącznie kwoty 48.600 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot po 1.350 zł liczonych od 5 – ego dnia każdego miesiąca przypadającego w okresie od października 2017r. do września 2020r. do dnia zapłaty, a także o zobowiązanie pozwanego do wypłaty na rzecz powódki comiesięcznej renty w kwocie 1.350 zł płatnej do 4 – ego dnia każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że w dniu 13 lipca 2003r. w wypadku samochodowym zginął jej mąż I. C., zaś sprawca wypadku został skazany prawomocnym wyrokiem karnym. Decyzją z dnia 17 lipca 2006r. pozwana przyznała powódce na podstawie art. 446 § 2 kc rentę w wysokości 1.350 zł miesięcznie, jednak powódka nie zgadzając się z wysokością renty wystąpiła przeciwko pozwanej z powództwem, lecz sąd uznał wysokość przyznanej przez ubezpieczyciela renty. W dniu 9 maja 2008r. powódka wstąpiła w drugi związek małżeński, w związku z czym decyzją z dnia 14 grudnia 2010r. pozwany zaprzestał wypłaty renty, powołując się na art. 27 kro, a także wskazując, że od czasu wypadku powódka ukończyła studia i nie ma żadnych obiektywnych przeszkód do podjęcia zatrudnienia. Zdaniem powódki wskazane okoliczności nie mogą być jednak przesłankami zaprzestania wypłaty renty. Przede wszystkim pomiędzy obecną stopą życiową powódki a stopą istniejącą za życia jej pierwszego męża nadal istnieje wyraźna dysproporcja. Obecny mąż powódki z uwagi na pandemię jest bezrobotny, a wcześniej pracował w Norwegii przy pracach fizycznych osiągając dochód na poziomie 2.600-2.700 zł miesięcznie. Uwzględniając wskaźnik wzrostu płac średnie wynagrodzenie w stosunku do 2003r. wzrosło o 223 %. Zdaniem powódki uwzględniając tę okoliczność, wynagrodzenie jej zmarłego męża wynosiłoby obecnie 10.380 zł. Powódka zwróciła uwagę, że jej zmarły mąż wykonywał zawód informatyka, miał możliwości awansu, posiadał już uprawnienia budowlane i miał kończyć studia na politechnice. Nadto, powódka wskazała, że po nagłej śmierci męża nie była w stanie samodzielnie spłacać kredytu, w związku z czym powstało zadłużenie potwierdzone tytułami wykonawczymi wydanymi przeciwko powódce i jej obecnemu mężowi. Powódka co prawda uzyskała dodatkowe kwalifikacje m.in. agenta celnego, filologa rosyjskiego, recepcjonistki czy uprawnienia żeglarskie, a także prowadziła działalność gospodarczą, jednak zakończyła się ona niepowodzeniem, generując dalsze zadłużenie. Aktualnie powódka pracuje za wynagrodzeniem 2.668 zł netto. Zdaniem powódki obowiązek kompensacyjny będzie trwać tak długo, jak trwać będzie dysproporcja pomiędzy obecną stopą życiową powódki a stopą jaka istniałaby, gdyby nie doszło do śmierci jej pierwszego męża. W ocenie powódki zmiana jej sytuacji życiowej i finansowej nie stanowi podstawy do zniesienia bądź ograniczenia obowiązku pozwanego do wypłaty renty.

(pozew k. 3-9)

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Mając na uwadze treść art. 27 kro pozwany podniósł, że czas trwania renty jest uzależniony od prawdopodobnego czasu trwania obowiązku alimentacyjnego, zaś wstąpienie w nowy związek małżeński może wywołać zmianę stosunków, która z mocy art. 907 § 2 kc uzasadnia zmianę wysokości lub czasu trwania pobierania renty. Nadto, pozwany wskazał, że odpadła druga z przesłanek uzasadniających przyznanie powódce renty wyrównawczej tj. ukończenie przez nią studiów i zdobycie odpowiednich umiejętności pozwalających na utrzymanie na podobnej stopie życiowej, co ta przed śmiercią męża. Pozwany zwrócił uwagę, że powódka wyjeżdżała nawet za granicę dla celów nauki i zdobycia odpowiedniego doświadczenia. Zdaniem pozwanego nie można zgodzić się z argumentacją powódki, że śmierć męża wpłynęła na pogorszenie sytuacji majątkowej powódki. Kredyt bowiem został zaciągnięty już po śmierci I. C., a zobowiązania wobec wspólnoty mieszkaniowej, ZUS oraz pozostałych wierzycieli pozostają bez związku ze śmiercią pierwszego męża powódki. Pozwany wskazał, że renta wyrównawcza nie ma zadania pokrywać strat w majątku powódki wynikających z nietrafnych decyzji zawodowych czy gospodarczych.

(odpowiedź na pozew k. 70-73)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 lipca 2003r. kierujący samochodem marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) zjechał celowo na pas jezdni, którym poruszał się I. C. potrącając go w wyniku czego doznał on obrażeń, które spowodowały jego natychmiastowy zgon. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 10 czerwca 2005r. w sprawie o sygnaturze II K 114/03 sprawca został uznany winnym zbrodni z art. 148 § 1 kk i skazany na karę pozbawienia wolności.

(dowód: odpis wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 10 czerwca 2005r. k. 29-30)

W chwili śmierci I. C. pozostawał w związku małżeńskim z powódką J. G..

(okoliczność bezsporna)

I. C. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę jako zastępca kierownika ds. wykonawstwa w firmie (...) sp. z o.o.

(dowód: przesłuchanie powódki J. G. płyta CD k. 115, zaświadczenie pracodawcy z dnia 10 kwietnia 2017r. k. 40)

W poszczególnych latach pracy w (...) sp. z o.o. I. C. uzyskiwał dochód roczny w wysokości:

- w roku 2000 – 5.551,87 zł;

- w roku 2001 – 34.005,81 zł;

- w roku 2002 – 36.560,25 zł;

- w roku 2003 – 13.656,05 zł.

(dowód: zaświadczenia pracodawcy o zarobkach płyta CD k. 50)

Decyzją z dnia 17 lipca 2006r. (...) S.A. z siedzibą w Ł. przyznało żonie tragicznie zmarłego I. C. na podstawie art. 446 § 2 kc rentę w wysokości 1.350 zł miesięcznie.

(dowód: decyzja pozwanego z dnia 17 lipca 2006r. k. 26-28)

W dniu 21 lipca 2006r. powódka wniosła pozew przeciwko pozwanemu, domagając się zasądzenia od niego kwoty 66.549 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 lipca 2006r. do dnia zapłaty, wskazując, że wystąpiła do niego o rentę w wysokości 2.000 zł miesięcznie za okres od 13 lipca 2003r. do 31 lipca 2006r., jednak pozwany uznając wysokość miesięcznego roszczenia wskazał na konieczność potrącenia każdorazowo kwoty minimalnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę, podnosząc, że powódka jest w stanie osiągnąć taki dochód. Powódka utrzymywała jednak, że nie była w stanie podjąć pracy z uwagi na wstrząs, jakiego doznała po śmierci męża, a studia ukończyła dopiero w 2005 roku.

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2007r. wydanym w sprawie o sygnaturze I C 1410/06 Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku jedynie częściowo uwzględnił powództwo, uznając, że brak było podstaw do pomniejszenia należnego powódce świadczenia o wysokość minimalnego miesięcznego dochodu za okres, kiedy powódka kontynuowała jeszcze studia, natomiast w okresie po ich zakończeniu takie podstawy istniały, gdyż powódka mogła podjąć pracę, a nie wykazała, że jej stan zdrowia był decydującą przyczyną braku znalezienia pracy. Jako podstawę obliczenia renty Sąd przyjął kwotę miesięcznych zarobków I. C. na poziomie 3.200 zł, a także miesięczne koszty utrzymania w kwocie 2.000 zł.

Wyrokiem z dnia 20 grudnia 2007r. wydanym w sprawie o sygnaturze III Ca 510/07 Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił apelację powódki.

(dowód: wyrok z dnia 25 stycznia 2007r. wraz z uzasadnieniem k. 100 i 104-110 akt sprawy Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku o sygnaturze I C 1410/16, wyrok z dnia 20 grudnia 2007r. k. 160 tamże wraz z uzasadnieniem k. 166-170v tamże)

W chwili śmierci męża powódka była studentką filologii rosyjskiej. Studia ukończyła w 2005r. Po śmierci męża powódka wróciła do rodziców, utrzymywała się z renty ZUS w kwocie 600 zł. Nadto, powódka otrzymała z (...) U. kwotę około 100.000 zł, z której część przeznaczyła później na wkład własny za mieszkanie, a część na sfinansowanie zagranicznego wyjazdu. W lipcu 2006r. powódka wyjechała do Nowego Y., gdzie uczęszczała do szkoły językowej oraz pracowała jako sprzątaczką. W grudniu 2007r. powódka wróciła do Polski. W maju 2008r. powódka wstąpiła w związek małżeński z D. G., którego poznała w USA. Po urodzeniu córki (2008r.) powódka przez okres trzech lat przebywała na urlopie macierzyńskim i wychowawczym, podejmując w tym czasie prace dorywcze (np. sprzątanie) za niewielkim wynagrodzeniem rzędu 50-80 zł, a także kończąc kurs recepcjonistki z językiem angielskim oraz uzyskując uprawnienia żeglarskie. Następnie powódka podjęła pracę jako sprzedawca w firmie (...). W 2012r. powódka urodziła syna, po czym wróciła do pracy, a opiekę nad dzieckiem powierzyła teściowi. W kolejnych latach powódka pracowała jako specjalista ds. sprzedaży w P., przedstawiciel handlowy firmy pożyczkowej, opiekunka osoby w podeszłym wieku (1/4 etatu, z wynagrodzeniem 800 zł), pracownik w firmie (...), a następnie asystentka agenta celnego w (...) w G.. Powódka prowadziła też działalność gospodarczą – pizzerię, a następnie na zasadzie samozatrudnienia była kierowcą taksówki. Od 1 marca 2019r. powódka pracuje jako konsultant sprzedaży w Hurtowni (...) sp. jawna w R. za wynagrodzeniem w kwocie 3.660 zł brutto na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2022r.

(dowód: przesłuchanie powódki J. G. płyta CD k. 115, zeznania świadka D. G. płyta CD k. 115, umowa o pracę k. 49, aneks do umowy o pracę k. 128)

W zeznaniach podatkowych PIT-37 powódka wykazała roczne dochody w następującej wysokości:

- za rok 2017 – 1.166,25 zł;
- za rok 2018 – 11.466,27 zł;
- za rok 2019 – 31.658,26 zł;

(dowód: zeznania podatkowe PIT- 37 za lata 2017, 2018, 2019 k. 136-154)

Małżonek powódki D. G. z wykształcenia jest kucharzem, lecz aktualnie wykonuje zawód stolarza budowlanego. W 2008r. mąż powódki podjął pracę jako kurier w firmie kurierskiej, potem w 2014r. wykonywał na rzecz (...) sp. z o.o. w W. prace pomocnicze przy wykonywaniu horyzontalnych przewiertów sterowanych za wynagrodzeniem miesięcznym w przedziale 1.000 – 6.000 zł, w latach 2016-2017 prowadził działalność gospodarczą (usługi transportowe), a następnie pracował jako stolarz budowlany i okrętowy za granicą w Irlandii (za wynagrodzeniem 4.000-4.500 zł netto), Holandii (4.500 zł netto), Norwegii (6.000 zł netto), Rumunii (5.000 zł netto), Niemczech (5.000 zł w ciągu 5 dni). Pracę świadczył zarówno na podstawie umowy, jak i „na czarno”. Od sierpnia 2020 roku nie ma stałej pracy, podejmuje się prac dorywczych (usługi remontowe) za kwoty 2.000-3.000 zł miesięcznie.

(dowód: przesłuchanie powódki J. G. płyta CD k. 115, zeznania świadka D. G. płyta CD k. 115, umowy zlecenia k. 129-135)

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług (...) uzyskał następujące dochody:

- we wrześniu 2016r. – 2.323,08 zł;
- w październiku 2016r. – 2.896,80 zł;
- w grudniu 2016r. – 2.688,70 zł;
- w styczniu 2017r. – 2.787,48 zł;
- w lutym 2017r. – 2.836,04 zł

(dowód: faktury VAT k. 123-127)

W 2008r. powódka wraz z mężem zaciągnęły kredyt hipoteczny w Banku (...) S.A. w kwocie 350.000 zł na zakup mieszkania. Powódka wówczas nie pracowała, a jej małżonek był pracownikiem firmy kurierskiej. Po zaprzestaniu wypłaty renty, powódka przestała regularnie spłacać raty kredytu. W maju 2016r. bank wypowiedział umowę. Według stanu na dzień 10 maja 2016r. zadłużenie wynosiło 511.183,80 zł, z czego kwota 484.859,12 zł stanowiła zaległy kapitał. Bank wytoczył przeciwko powódce i jej mężowi powództwo o zapłatę. Aktualnie sprawa jest w toku.

(dowód: przesłuchanie powódki J. G. płyta CD k. 115, zeznania świadka D. G. płyta CD k. 115, pismo z dnia 11 maja 2016r. k. 36-37)

Powódka miała zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. W dniu 25 lutego 2020r. zawarła ugodę z ZUS, na mocy której zadłużenie w kwocie 4.214,76 zł zostało rozłożone na płatne miesięcznie raty w kwotach mieszczących się w przedziale 351-364 zł.

(dowód: ugodę z dnia 25 lutego 2020r. k. 45-46)

W dniu 28 maja 2020 roku Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni wydał przeciwko powódce i jej mężowi nakaz zapłaty, nakazując zapłatę na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej kwoty 7.330,03 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem opłat eksploatacyjnych za okres od lutego 2019r. do lutego 2020r.

(dowód: nakaz zapłaty k. 41)

Ponadto, z wniosków wierzycieli B. (...) Niestandaryzowanego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (na dzień 18 marca 2020r. należność główna 1.049,51 zł), Prokura Niestandaryzowanego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. (na dzień 5 maja 2020r. należność główna 2.001,65 zł), (...) SA. (na dzień 27 kwietnia 2020r. należność główna 1.600,49 zł) toczą się przeciwko powódce bądź jej mężowi postępowania egzekucyjne.

(dowód: wezwania do zapłaty k. 35, 47, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 42-43, zajęcie wierzytelności k. 44)

Miesięcznie powódka ponosi wydatki na czynsz (500-600 zł), opłaty za energię elektryczną (150-200 zł), opłaty za TV i telefon (300-350 zł), dojazdy do pracy (100 zł), zakup żywności i środków czystości (2.500 zł), a także zakup odzieży (200 zł).

(dowód: przesłuchanie powódki J. G. płyta CD k. 115)

Pismem z dnia 14 grudnia 2010r. pozwany poinformował powódkę o zakończeniu z dniem 1 stycznia 2011r. wypłacania renty przyznanej decyzją z dnia 17 lipca 2006r.

(dowód: pismo pozwanego z dnia 14 grudnia 2010r. k. 10)

Pismem z dnia 29 maja 2017r. powódka zwróciła się do pozwanego o wznowienie wypłaty comiesięcznej renty w kwocie 1.350 zł, jednak decyzją z dnia 23 listopada 2017r. pozwany stwierdził brak przesłanek do wznowienia wypłacania renty.

(dowód: pismo powódki z dnia 29 maja 2017r. k. 12-15, decyzja pozwanego z dnia 23 listopada 2017r. k. 11)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, dowodu z zeznań świadka D. G. oraz dowodu z przesłuchania powódki.

W ocenie Sądu brak było jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej dokumentów powołanych w ustaleniach stanu faktycznego. Podkreślić bowiem należy, iż część wymienionych powyżej dokumentów

ma postać dokumentów urzędowych (np. orzeczenia sądów powszechnych), zaś w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie wzruszyła w trybie przepisów art. 252 kpc przysługujących tym dokumentom domniemań autentyczności oraz zgodności treści powołanych dokumentów z prawdą. Pozostałe dokumenty mające formę dokumentów prywatnych również nie były kwestionowane przez strony, a ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu.

W zasadniczej części Sąd dał wiarę zeznaniom świadka D. G. oraz zeznaniom powódki. W zeznaniach tych występowały co prawda pewne rozbieżności m.in. co do daty prowadzenia przez powódkę działalności gospodarczej, daty powrotu powódki do pracy zawodowej po urodzeniu dzieci, czy wysokości zarobków małżonka powódki w dacie zaciągnięcia kredytu hipotecznego, jednak nie miały one większego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i ogólnej oceny wiarygodności zeznań. Zważyć przy tym należy, iż w zakresie wysokości aktualnie uzyskiwanych przez małżonków G. zarobków zeznania powódki i jej małżonka korelują z treścią przedłożonych dokumentów, w szczególności umowy o pracę.

Natomiast, na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 kpc Sąd pominął dowód z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wysokości możliwych do uzyskania obecnie zarobków pierwszego męża powódki. W ocenie sądu okoliczności objęte tezą dowodową nie mogły być udowodnione za pomocą opinii biegłego, zaś strona powodowa mogła i powinna była podjąć inicjatywę dowodową polegającą m. in. na zawnioskowaniu świadków – pracowników spółki (...) czy dokumentów, aby wykazać, jaki był wzrost zarobków w tej firmie. Bez tego typ dowodów biegły nie dysponowałby materiałem umożliwiającym sporządzenie opinii. Dlatego Sąd samodzielnie ustalił wysokość hipotetycznego wynagrodzenia I. C. m.in. na podstawie zaświadczeń wystawionych przez pracodawcę o wysokości zarobków w latach 2000-2003, a także ogólnodostępnych wskaźników wzrostu wynagrodzeń za pracę.

W niniejszej sprawie powódka domagała się zasądzenia kwoty 48.600 zł tytułem zaległej renty za okres od października 2017r. do września 2020r., a także przyznania renty na przyszłość, wskazując, że pozwany bezpodstawnie zaprzestał wypłaty tego świadczenia z dniem 1 stycznia 2011r. Jak wynika z zebranego materiału dowodowego renta w wysokości 1.350 zł miesięcznie została przyznana powódce na podstawie decyzji pozwanego zakładu ubezpieczeń z dnia 17 lipca 2006r. w związku z tragiczną śmiercią męża I. C.. Podstawą prawną przyznania renty stanowił przepis art. 446 § 2 kc, zgodnie z którym osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego. Takiej samej renty mogą żądać inne osoby bliskie, którym zmarły dobrowolnie i stale dostarczał środków utrzymania, jeżeli z okoliczności wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Decyzją z dnia 14 grudnia 2010r. pozwany zaprzestał jednak wypłaty renty z dniem 1 stycznia 2011r., wskazując na zmianę stosunków tj. wstąpienie przez powódkę w nowy związek małżeński, a także ukończenie przez nią studiów wyższych i zdobycie odpowiednich umiejętności, co pozwala na utrzymanie się na podobnej stopie życiowej, co ta przed śmiercią pierwszego męża. W świetle powyższego rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zależało od stwierdzenia, czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 kc uzasadniająca zaprzestanie wypłaty renty w dotychczasowej wysokości. Zgodnie z treścią przepisu art. 907 § 2 kc jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie.

W niniejszej sprawie bezsporne było, że po śmierci pierwszego męża, powódka zawarła powtórny związek małżeński. W judykaturze wskazuje się, że powtórne zawarcie związku małżeńskiego przez małżonka pracownika zmarłego wskutek wypadku przy pracy może być uznane tylko za jedną z przesłanek przewidzianych w art. 907 § 2 kc, jeżeli zawarcie tego związku wywołało taką zmianę stosunków, która uzasadnia zmianę wysokości lub czasu trwania ustalonej w orzeczeniu sądowym albo w umowie renty uzupełniającej. W szczególności będzie zachodziła potrzeba zbadania, czy i w jakim stopniu zachodzi nadal szkoda wymagająca naprawienia (art. 446 § 2 kc) (por. uchwała SN z dnia 6 lipca 1968r., III PZP 26/68, L.). Nadto, zgodnie z poglądami wyrażanymi w orzecznictwie dla oceny zasadności roszczenia o rentę nie są istotne okoliczności zawarcia związku małżeńskiego, lecz ustalenie, czy śmierć

męża spowodowała zmiany w sytuacji życiowej powódki w aspekcie zasady równej stopy życiowej, a więc stosownie do potrzeb poszkodowanego (powódki) oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2010 roku, sygn. akt I PK 88/10, niepublikowany). Zważyć należy, iż obowiązek wypłaty renty wyrównawczej na rzecz wdowy na podstawie art. 446 § 2 kc istnieje tak długo, dopóki nie osiągnie ona zdolności zarobkowych, umożliwiających pełną kompensatę utraconych zarobków męża (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 maja 2015r., I ACa 1682/14, L.; wyrok SN z dnia 20 grudnia 1990r., III PR 61/90, L.). Natomiast nieuzasadnione jest ograniczanie trwania prawa do renty do czasu, aż wdowa po bezpośrednio poszkodowanym będzie mogła podjąć pracę zarobkową (por. wyrok SN z dnia 21 stycznia 1969 r., II PR 597/68, OSNCP 1970, Nr 2, poz. 30; wyrok SN z dnia 20 grudnia 1990 r., II PR 61/90, (...) 1991, Nr 5–6, s. 64 i n.). Czas trwania obowiązku świadczenia renty zasądzonej na podstawie art. 446 § 2 kc jest determinowany przez prawdopodobny czas trwania obowiązku alimentacyjnego, który obciążałby zmarłego poszkodowanego (por. K. Pietrzykowski (red.), Kodeks cywilny. Tom II. Komentarz. Art. 450–1088. Przepisy wprowadzające, Wyd. 10, Warszawa 2021). Podkreślić należy, iż górną granicą odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń z tytułu renty odszkodowawczej przewidzianej w art. 446 § 2 kc są potencjalne możliwości zarobkowe i majątkowe zmarłego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 maja 2015r., I ACa 12/15, L.).

W świetle powyższego nie sposób podzielić stanowiska pozwanego ubezpieczyciela, że zawarcie przez wdowę nowego związku małżeńskiego, bądź też uzyskanie przez nią możliwości zarobkowych automatycznie powoduje wygaśnięcie obowiązku wypłaty renty. Każdorazowo konieczne będzie porównanie sytuacji uprawnionego do renty oraz hipotetycznych możliwości zarobkowych zmarłego obowiązanego do świadczeń alimentacyjnych. Z zaświadczeń wystawionych przez pracodawcę zmarłego pierwszego męża powódki wynika, że w kolejnych latach pracy w (...) sp. z o.o. I. C. uzyskiwał dochód roczny w wysokości: 5.551,87 zł w roku 2000 (tj. średnio 2.775 zł miesięcznie), 34.005,81 zł w roku 2001 (średnio 2.833 zł miesięcznie), 36.560,25 zł w roku 2002 (średnio 3.055 zł miesięcznie), 13.656,05 zł w roku 2003 (średnio 2.240 zł miesięcznie). Zważyć należy, iż w sprawie I C 1410/06 toczącej się przed Sądem Rejonowym Gdańsk – Południe w Gdańsku, w której powódka dochodziła od pozwanego uzupełnienia renty do kwoty 2.000 zł miesięcznie, jako podstawę obliczenia renty Sąd przyjął kwotę miesięcznych zarobków I. C. na poziomie 3.200 zł. W toku niniejszego postępowania nie wykazano, aby wysokość zarobków pierwszego męża powódki była wyższa. Na podstawie ogólnodostępnych informacji zawartych na stronach internetowych Głównego Urzędu Statystycznego można stwierdzić, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w cenach bieżących w dacie śmierci I. C. tj. w 2003r. wynosiło 2.201,47 zł, natomiast w roku 2019 wynosiło już 4.918,17 zł, co oznacza wzrost o 223 %. Odnosząc ten wskaźnik do wysokości zarobków męża powódki z 2003r. Sąd ustalił, iż hipotetyczne zarobki wynosiłyby 7.136 zł. Strona powodowa wywodziła w toku niniejszego postępowania, że z czasem I. C. nabyłby kwalifikacje i doświadczenie zawodowe pozwalające na awans w hierarchii firmy, co przekładałoby się na wzrost jego wynagrodzenia. Zważyć jednak należy, iż w toku niniejszego postępowania strona powodowa nie zaoferowała żadnych wiarygodnych dowodów na poparcie swoich twierdzeń. Z pewnością takiego dowodu nie stanowi zaświadczenie wystawione przez pracodawcę I. C. z dnia 10 kwietnia 2017r., w którym znalazło się stwierdzenie, że od momentu śmierci męża powódki nastąpił rozwój firmy i (...) zapewne nadal byłby pracownikiem firmy z możliwością awansu zawodowego. Na podstawie powyższego dokumentu nie można w żaden sposób ustalić, jakie byłyby obecnie zarobki I. C.. Powódka powoływała się także na sytuację zawodową kolegi zmarłego męża, który pracował jako jego przełożony na stanowisku kierowniczym. Nie przedłożyła jednak żadnego dowodu, poza własnymi zeznaniami, na rzeczywistą wysokość obecnych zarobków kolegi męża. Pomijając to, że fakt, że inny pracownik zatrudniony w tej samej spółce awansował nie oznacza automatycznie, że również mąż powódki uzyskałby taki awans, nie sposób na podstawie samych tylko zeznań powódki ustalić, ile wynoszą zarobki tego pracownika i odnieść ich do hipotetycznych zarobków zmarłego. Powódka nie przedstawiła też żadnych dowodów wskazujących na wysokie prawdopodobieństwo uzyskania przez pierwszego męża dodatkowego wykształcenia, czy dodatkowych kwalifikacji czy uprawnień zawodowych. Tym samym nie ma dostatecznych dowodów, że I. C. mógłby uzyskać kwotę wyższą aniżeli kwota 7.136 zł wynikająca ze wzrostu poziomu wynagrodzeń na przestrzeni ostatnich 16 lat.

Ustaliwszy hipotetyczne możliwości zmarłego męża należało odnieść je do aktualnej stopy życiowej powódki. Z przedłożonych dowodów wynika, że sytuacja finansowa powódki ewoluowała na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat.

Powódka kilkakrotnie zmieniała pracę, okresowo przebywała na urlopie macierzyńskim. Podobnie niestabilna była sytuacja zawodowa jej obecnego małżonka. W dalszych rozważaniach Sąd uwzględnił aktualną sytuację finansową powódki. W oparciu o całokształt zebranego materiału dowodowego Sąd ustalił, że aktualnie powódka jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas określony za wynagrodzeniem w wysokości 3.660 zł brutto. Uwzględniając zaliczki na podatek dochodowy oraz składki na ubezpieczenie społeczne wynagrodzenie netto wynosi około 2.600 zł. Małżonek powódki D. G. od sierpnia 2020 roku nie ma stałej pracy i podejmuje się prac dorywczych (usługi remontowe), z tytułu czego uzyskuje wynagrodzenie do kwoty 3.000 zł miesięcznie. Zatem łączny dochód w gospodarstwie domowym powódki wynosi obecnie 5.600 zł. Porównując hipotetyczne dochody pierwszego męża powódki z aktualną stopą życiową powódki, Sąd wyliczył dochód na osobę w gospodarstwie domowym powódki. Sąd przyjął przy tym założenie, że powódka wraz z pierwszym mężem tworzyliby czteroosobową rodzinę, stanowiącą statystycznie najczęściej występujący model rodziny w Polsce. Zważyć bowiem należy, iż powódka i jej pierwszy małżonek byli młodym małżeństwem, dopiero wkraczającym na drogę wspólnego pożycia. W swoich zeznaniach powódka wskazała, że planowała macierzyństwo. Tym samym istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że z czasem uległaby zmianie ich sytuacja rodzinna i pojawiłyby dzieci (wskazać należy, iż z obecnym mężem powódka ma dwoje dzieci). Przy takim założeniu przy dochodzie w kwocie 7.136 zł dochód na członka rodziny wyniósłby 1.784 zł. Natomiast, uwzględniając aktualną sytuację finansową powódki, dochód na członka rodziny wynosi 1.400 zł. Różnica pomiędzy stopą życiową, jaką powódka mogłaby mieć, gdyby żył jej pierwszy małżonek a obecną stopą życiową wynosi zatem około 380 zł. W takim zakresie obowiązek wypłaty renty istnieje nadal.

W związku z powyższym, na podstawie art. 446 § 2 kc w zw. z art. 907 § 2 kc, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 13.680 zł, co stanowi iloczyn okresu 36 miesięcy objętych żądaniem pozwu oraz kwoty 380 zł. Nadto, od poszczególnych świadczeń okresowych od 5 – ego dnia każdego miesiąca przypadającego w okresie od października 2017r. do września 2020r. do dnia zapłaty – na podstawie art. 481 kc – Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie. Zważyć bowiem należy, iż termin płatności renty był ustalony na czwarty dzień każdego miesiąca.

Nadto, na podstawie art. 446 § 2 kc w zw. z art. 907 § 2 kc Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki miesięczną rentę w kwocie 380 zł, płatną do 4 – tego dnia każdego miesiąca, począwszy od października 2020 roku.

Natomiast, na podstawie powołanych powyżej przepisów stosowanych a contrario w pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu.

Na podstawie art. 102 kpc Sąd odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu. W świetle stanowiska judykatury nie ulega wątpliwości, że przepis art. 102 kpc urzeczywistnia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zważyć jednak należy, iż nieskonkretyzowanie w tym przepisie „wypadków szczególnie uzasadnionych” oznacza, że to sądowi rozstrzygającemu sprawę została pozostawiona ocena, czy całokształt okoliczności pozwala na uznanie, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, przemawiający za nieobciążaniem strony przegrywającej spór kosztami procesu w całości lub w części. Takie stanowisko znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie. W wyroku z dnia 2 października 2015r. I ACA 2058/14 LEX nr 1820933 Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że sposób skorzystania z przepisu art. 102 kpc jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu, która następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych. Zgodnie natomiast ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w postanowieniu z dnia 22 lutego 2011r. II PZ 1/11 trudna sytuacja życiowa, majątkowa, zdrowotna, osobista, która uniemożliwia pokrycie przez stronę kosztów procesu należnych przeciwnikowi, należy do okoliczności uzasadniających odstąpienie od zasady wyrażonej w art. 98 § 1 kpc. Dokonując tej oceny sąd orzekający winien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości, a podważenie oceny tego sądu wymaga wykazania że jest ona wadliwa. Nadto, należy zwrócić uwagę, że zastosowanie przepisu art. 102 kpc nie wymaga osobnego wniosku od strony przegrywającej. Powinno ono być ocenione w całokształcie okoliczności konkretnego przypadku, z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego do kręgu tych okoliczności zalicza się między innymi ciężką sytuację strony przegrywającej (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1972r., I PR 423/72, OSNC 1973, Nr 7-8, poz. 138).

Sąd miał na względzie, że powódka w niniejszym postępowaniu powódka była zwolniona od kosztów sądowych w całości. Nadto, powódka jest znacznie zadłużona, jej małżonek nie ma stałej pracy, utrzymuje się z prac dorywczych, a tym samym uzyskiwany przez niego dochód jest nieregularny. Nadto, przeciwko małżonkom G. toczą się liczne postępowania egzekucyjne, w toku których potrącana jest znaczna część dochodu. Niezależnie od sytuacji finansowej powódki Sąd miał na względzie, że wytoczenie niniejszego powództwa było jedyną drogą do wznowienia wypłaty renty, albowiem wezwany do dobrowolnej wypłaty świadczenia, pozwany odmówił.

Na mocy art. 22³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 75) Sąd zasądził ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gdyni na rzecz radcy prawnego M. K. kwotę 6.642 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania. Na powyższą kwotę składa się opłata za czynności fachowego pełnomocnika w stawce minimalnej obliczonej od wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu (5.400 zł) powiększona o podatek od towarów i usług w stawce 23 %.